

7

AFSCHRIFT.

PROVINCIAAL BESTUUR VAN GRONINGEN.

Nr 8486/125b, 1e afdeling.

Aan de Provinciale

Onderwerp:

Molencommissie.

Bemalingsinrichting waterschap De Broeken.

Groningen, 19 Augustus 1949.

Van het bestuur van het waterschap De Broeken ontvingen wij een verzoek om vergunning tot het vernieuwen van de vijzel en de vijzelbak van de windmolen van het waterschap en het plaatsen van een dieselmotor van 12 pk in die windmolen.

Wij zijn voornemens de gevraagde vergunning te verlenen. Daarbij zullen wij de eis stellen, dat overigens aan de molen niets zal worden veranderd, in afwachting van een beslissing over de vraag of het bovenwerk van de molen al of niet zal worden gehandhaafd.

Weliswaar is het windaandrijvingswerk van de molen nog grotendeels intact, is de molen, die aan de spoorlijn Groningen-Delfzijl staat, voor het landschapsschoon van betekenis en zal zij in tijden van brandstofschaarste voor de bemaling van belang zijn, toch zal het handhaven van de windmolen met de windaandrijvingsinstallatie naast de mechanische installatie alleen van het waterschap kunnen worden verlangd, indien een subsidie wordt verstrekt in de extra herstel- en onderhoudskosten van het bovenwerk van de molen.

Wij verzoeken u ons gevoelen mede te delen, omtrent de vraag, of de windmolen al of niet zal moeten worden gehandhaafd.

In geval gij handhaving van de windmolen met windbemaling naast de mechanische bemaling gewenst acht, zullen wij tevens gaarne van u een voorstel inzake het verlenen van subsidie, als bedoeld, van u ontvangen.

De Gedeputeerde Staten der provincie Groningen:

w.g. M.W. Scheltema,
Griffier.

w.g. E.H. Ebels,
Voorzitter.

72. 23

Groningen, 14 October 1949.

Bijlage: 1 schetstekening.

Onderwerp: Windwatermolen
Waterschap de Breeken.

In aansluiting op onze brief van 30 September 1949 delen ondergetekenden U ten aanzien van de windwatermolen van het waterschap de Breeken het volgende mede.

Het plan tot het vernieuwen van de bemalingsinstallatie van genoemd waterschap, waarvoor bij het College van Gedeputeerde Staten vergunning is aangevraagd, omvat het maken van een nieuwe vijzelbak, een nieuwe stalen vijzel met een opbrengst van $16 \text{ m}^3/\text{min}$ en het plaatsen van een dieselmotor van 12 pk. De constructie is zodanig ontworpen, dat zij zich geheel aanpast aan de mechanische aandrijving, waarbij er van is uitgegaan, dat bij een onafgebroken maalduur (van 24 uur per etmaal) het in de toekomst gewenste polderpeil kan worden gehandhaafd.

De oorspronkelijke, bestaande houten vijzel, die uitsluitend door de wind wordt aangedreven, heeft door zijn grotere afmetingen en betere vorm een grotere opbrengst, welke nominaal op $25 \text{ m}^3/\text{min}$ kan worden aan-

AAN:

DE HEER SECRETARIS VAN DE

PROVINCIALE MOLENCOMMISSIE

IR. J. DIEPERINK

te

GRONINGEN.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No.	2138 1949
doss.	-07.526

Deze ruim 1½- maal grotere capaciteit ten opzichte van die van eerstbedoelde vijzel moet voor windaandrijving noodzakelijk worden geacht, daar immers niet altijd in de gewenste tijdsperioden over de nodige windkracht kan worden beschikt.

Indien de windmolen met zijn betrekkelijk groot vermogen wordt aangewend voor de eerstbedoelde, nieuw te maken kleine vijzel, zal als gevolg van het voor windaandrijving lage rendement van de nieuwe inrichting de wateropbrengst veel geringer zijn, dan bij de oorspronkelijke windmolen het geval was.

In tijden, dat weinig of geen brandstof beschikbaar is, betekent zulks, dat met de windmolen de polder minder goed drooggehouden of ontwaterd zal kunnen worden, dan voorheen mogelijk was.

Vanzelfsprekend komt derhalve de vraag naar voren, of het niet mogelijk is de vijzel in zijn oorspronkelijke vorm en afmetingen te vernieuwen - behoudens een verlenging van de vijzel in benedenwaartse richting in verband met het te verlagen polderpeil - , teneinde de oorspronkelijke capaciteit bij windaandrijving te behouden.

Bij nader onderzoek blijkt zulks inderdaad wel mogelijk te zijn en kan zelfs ten dele het vernieuwen van de vijzelbak achterwege gelaten worden. Echter leidt zulks tot de consequentie, dat dan voor de mechanische aandrijving een grotere motor (van 18 p.k.) vereist is, terwijl aan de stalen vijzel wat meer materiaal moet worden verwerkt, zodat de aanschafkosten van de mechanische inrichting en van de vijzel dan ook wat hoger zullen zijn.

Voorts moet er rekening mede worden gehouden, dat in verband met het toepassen van een groter motorvermogen annex grotere vijzelopbrengst aan het waterschap een maalduurbe-

perking zal worden opgelegd tot circa 16 uur per etmaal bij het in bedrijf hebben van de mechanische aandrijving, zulks overeenkomstig de hiervoor geldende richtlijnen, vastgelegd in de desbetreffende circulaire van Gedeputeerde Staten van 13 Januari 1927 nr H, 1e afd.

Het ligt voor de hand, dat, indien tot laatstbedoelde oplossing, die in het bijzonder in tijden van brandstoffengebrek groot nut zal hebben, zal worden overgegaan, het grootste deel dezer meerdere kosten door subsidie moet worden gedekt, omdat men het waterschap uiteraard niet kan verplichten een grotere mechanische installatie te bekostigen dan voor een uitsluitend mechanisch aangedreven inrichting strikt nodig zou zijn.

Ondergetekenden stellen derhalve voor het bestuur van het waterschap de Breeken te adviseren hun verzoek tot het vernieuwen van de bemalings-installatie in dien zin te herzien, dat de nieuwe (stalen) vijzel in beginsel dezelfde ligging, vorm en afmetingen (behoudens een verlenging in benedenwaartse richting ten behoeve van het in de toekomst te verlagen Polderpeil) krijgt als de bestaande houten vijzel, dat voorts de installatie zo wordt gefabriceerd dat aandrijving zowel mechanisch als met windkracht mogelijk is, dat het vermogen van de te plaatsen dieselmotor 18 p.k. is, terwijl in aanmerking ware te nemen, dat de kosten, die uitgaan boven de raming van het eerste ontwerp, alsmede de kosten voor herstellingen aan de bovenbouw van de molen grotendeels door vanwege de Provinciale Molencommissie aan te vragen subsidie zal worden gedekt.

Ondergetekenden hebben het voornemen het waterschap bestuur, in tegenwoordigheid van de waterbouwkundige van het waterschap Hunsingo, dezer dagen een en ander monde-

ling toe te lichten, opdat belanghebbenden zich over deze voorgestelde constructie-wijziging beter een oordeel kunnen vormen. Mogelijk kan het bestuur zich dan in beginsel reeds definitief over laatstbedoeld voorstel uitspreken, hetgeen de afwikkeling van deze kwestie zal bespoedigen, zodat de Molencommissie dan ook een meer concreet advies zal kunnen uitbrengen aan het College van Gedeputeerde Staten.

DE LEDEN DER PROVINCIALE MOLENCOMMISSIE:

J. Wiertsema

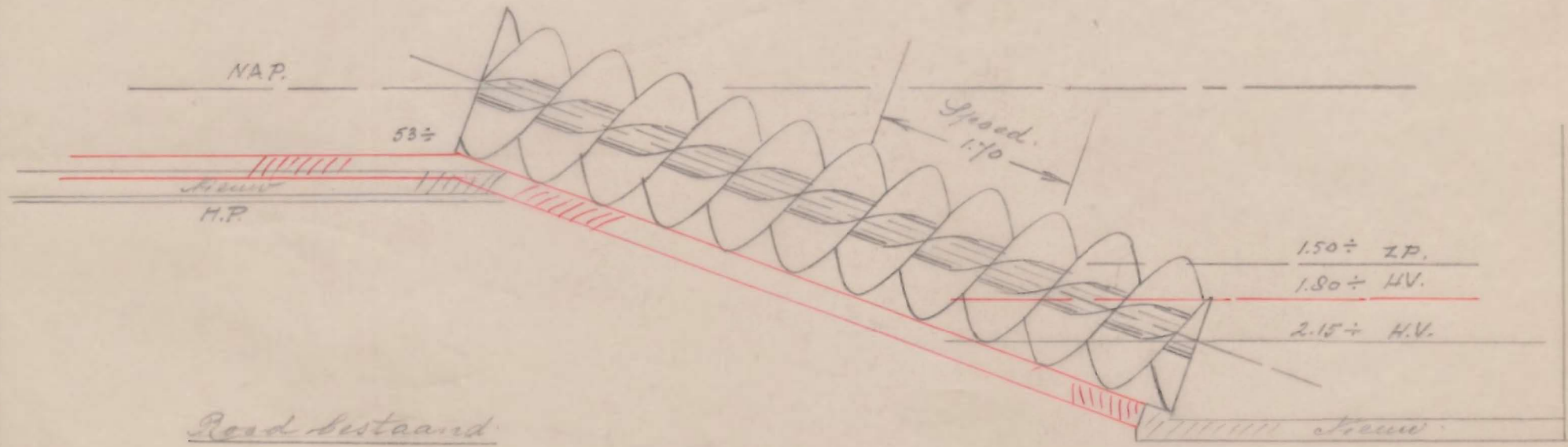
(J. Wiertsema).

C. Winkler

(C. Winkler).

Waterschap „de Broekert“

Schaal 1:50

Reed bestaat
bevat nieuw

GRONINGEN, 26 October 1949.

Betreft: Windwatermolen
Waterschap De Breeken.

Zoals reeds in de laatste alinea van onze brief van 14 dezer betreffende nevenvermeld onderwerp werd aangekondigd, heeft er op 20 dezer te Middelstum een bespreking plaats gevonden van ondergetekenden met het bestuur van het waterschap De Breeken in tegenwoordigheid van de waterbouwkundige C. Hommes van het waterschap Hunsingo.

In beginsel kon genoemd waterschapsbestuur zich verenigen met dezerzijds voorstel om de vijzel te vernieuwen overeenkomstig de ligging, vorm en afmetingen van de bestaande vijzel, met dien verstande, dat de vijzel in benedenwaartse richting zal worden verlengd met het oog op het in de toekomst te verlagen polderpeil.

In verband met de grote opbrengst van deze vijzel en de nog betrekkelijk goede conditie van de onderhavige windwatermolen, neigt het waterschapsbestuur er onder de huidige omstandigheden toe over om nog niet onmiddellijk tot het aanschaffen van de dieselmotor over te gaan en voorlopig uitsluitend te volstaan met windbemaling teneinde de geldelijke uitgave zoveel mogelijk te beperken. Wel wordt het aanbrenge van een gecombineerde overbrengingsinrichting gewenst geacht, opdat te zijner tijd onmiddellijk een motor kan worden ingeschakeld.

AAN:

DE HEER SECRETARIS VAN DE
 PROVINCIALE MOLEN COMMISSIE
 IR. J. DIEPERINK
ALHIER.

PROVINCIALE PLANOLOGISCHE DIENST IN GRONINGEN	
No. 2190	19 49
doss. - 07.526	

Typ.M.

Het waterschapsbestuur zal dit nieuwe voorstel op een algemene ingelandenvergadering ter sprake brengen, maar kan echter pas een definitief besluit nemen, als de nieuwe kostenraming, alsmede het daarvoor geldende subsidiebedrag bekend zal zijn.

Ondergetekenden achten het, o.m. voor dit geval, gewenst dat thans concrete richtlijnen voor het bepalen, voor de nodige aan te vragen subsidiebedragen worden vastgesteld.

Een bespreking hierover met de andere leden van de sub.-commissie komt ondergetekenden gewenst voor, zodat hierbij op het spoedig bijeenroepen van deze commissie omge worden aangedrongen.

De leden der

Provinciale Molen Commissie:

J. Wiertsena

C. Winkler

(J. Wiertsena)

(C. Winkler)

AAN:

DE HERR SECRETARIS VAN DE
PROVINCIALE MOLEN-COMMISSIE

IR. J. DIEPEMA

ALTIJN

Typ. M.